Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie

Postadres
Postbus 75
3440 AB Woerden

Bezoekadres
Steinhagenseweg 2b
3446 GP Woerden

KvK Rotterdam 40464115

T 0348 457070
F 0348 418290
E logopedie@nvlf.nl
I www.logopedie.nl

Woerden, 11 oktober 2012

Betreft: reactie op jeugdwet

Op grond van de jeugdwet, artikel 2.2 punt 4, 6° hebben gemeenten de zorg om expertise te organiseren op het gebied van taalproblemen bij kinderen. De Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie (NVLF) is bijzonder blij met deze wettelijke verplichting om zowel taal- als spraakachterstanden te lijf te gaan.

In verband met de regievoering over de uitvoering van de wet en als richtsnoer voor gemeenten en scholen bij het opstellen van de inhoud, geeft de NVLF hieronder vier aanbevelingen. Tevens wijst de NVLF erop dat taalproblemen in veel gevallen niet op zichzelf staan, maar een relatie hebben met gedragskenmerken van kinderen en de problematiek die dit met zich meebrengt.

Relatie taal en gedrag
Taal is de basis van alle ontwikkelingsgebieden, daarnaast is er een duidelijke relatie tussen taal, gedrag en psychiatrische stoornissen.
De comorbiditeit van gedragsstoornissen met taalstoornissen is meer dan 80% (F. Kingma, 2007). Taalstoornissen lijken vaak ernstiger en hardnekkiger te zijn bij kinderen met een psychiatrische stoornis. Logopedie is niet alleen effectief voor kinderen met een psychiatrische stoornis, maar blijkt noodzakelijk te zijn voor de totale ontwikkeling van het kind.

De Jeugdwet beoogt een transformatie naar:

- meer preventie en eerdere ondersteuning
- uitgaan van eigen kracht van jeugdigen en ouders
- minder snel medicaliseren
- integrale aanpak met betere samenwerking rond gezinnen

Om deze transformatie te ondersteunen beveelt de NVLF aan:

1. De logopedist maakt deel uit van een Centrum Jeugd & Gezin
De vroegsignalering van taalstoornissen door het consultatiebureau/ JGZ-team kan aangevuld worden met eerstelijnsdiagnostiek van de logopedist. Eerstelijnsdiagnostiek is geen onderzoek, maar betreft een eerste, laagdrempelige beoordeling door een logopedist over het pluis/niet-pluis zijn van de spraaktaalontwikkeling. Bij niet-pluis kan er preventieve zorg ingezet worden ter ondersteuning van de communicatie tussen ouder en kind. Een inloopspreekuur logopedie binnen of in samenwerking met het consultatiebureau is hiervan een uitwerking.

2. De logopedist maakt als expert deel uit van zorgoverleg
Taalstoornissen komen vaker voor bij kinderen met een psychiatrische stoornis. Daarnaast zijn taalstoornissen de meest voorkomende stoornissen met een prevalentie tussen de 5% en 15%. Zodra er twijfels zijn omtrent het gedrag of de taalontwikkeling blijkt het verstandig om taalonderzoek te verrichten. Gemeenten kunnen scholen opdragen dit punt mee te nemen in hun basisondersteuning met inzet van een logopedist.

3. Informeer ouders en professionals
Een vroege signalering van taalproblemen heeft vooral te maken met de signaalgevoeligheid van de omgeving. Gemeenten kunnen via het informeren van ouders en professionals bijdragen aan de vroege herkenning van signalen en een integrale aanpak van taalachterstanden stimuleren. De relatie tussen gedrag van het kind en taalstoornissen is onderbelicht. Vanuit logopedie en de logopedische principes zijn goede en bewezen interventies voorhanden die de taalverwerking en de taalproductie bij kinderen activeren:

- Het programma TOLK; preventief informeren en ondersteunen van ouders en professionals.
- Hanenprogram®; evidence based handvatten voor ouders en leerkrachten bij de taalstimulering van kinderen.

4. Behoud de expertise uit het passend onderwijs
Het is een gemeentelijke taak om de basisondersteuning van samenwerkingsverbanden passend onderwijs te beoordelen. In dit verband dient de in de verschillende clusters opgebouwde logopedische expertise voor het nieuwe onderwijsstelsel behouden te blijven. De clusters beschikken over expertgebieden op het gebied van taal en spraak; logopedisten kennen de problemen die “normaal” zijn voor dat betreffende cluster en kunnen de-escalerend optreden. Daarmee wordt meer uitgegaan van de eigen kracht van kinderen / ouders én wordt ingezet op minder snel medicaliseren. De NVLF pleit er dan ook sterk voor dat gemeenten toezicht houden op het bovenschools inzetten van deze logopedische expertise. In een brief aan de samenwerkingsverbanden heeft de NVLF daartoe een aantal aanbevelingen gedaan.

Met vriendelijke groet,

Th.A.H.M. de Koning, MBA
Voorzitter Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie